

mitud, dissimular, dissimulació, dissimulador, dissimulatu, dissimuladori, simular, simulació, simulacre, simulat, simuladament, simulador, dissimular, desstimular, dessemblar (vegeu supra), *dissimuli, dissimulació, dissimulo, hàbits dissimulats, dissimuladament, dissimulador, dissimulable, dissimulejar*

Sembla, V. assemblea (ENSEMS) Sembori, V. sembori

SEMBRAR, del ll. *SĒMĪNĀRE* id., derivat de *SĒMEN* 'llavor'. □ I^a doc: *CostTort*, Llull.

«Si algú ---, en la mia honor, re edifica o basteix o planta o *sembra*, --- pertayn a mi», «veda a algú que no cau, ne *sembre* ne plant ne laure ne obre en sa possessió», *CostTort* (Ol., 424, 330, 122, citat infra). «Baptisma és lo lavament / del peccat que l primer parent / han, sobre tots hòmens, *sembrat*: / peccat original nomnat», Llull (*De Vespres* II, 3; Ross, p. 167, on la mesura del vers assegura que s'hi escriví això i no pas *semenat*); «*sembrava* l'Amat en lo cor de l'amic desigs, sospirs, virtuts e amors», id (*Amic e Amat*, NCl xiv, 45 9), «un pagès, al entrant del yvern, com hom devia *sembrar*, perdé un bou e no li n romàs for un; e ajustà aytants de diners con poc, e venc al mercat per comprar un bou ---», id (*Blanq*, NCl II, 103.14).

L'InvLC en dóna cites en Antoni Canals (*Scipió*), Alb de Bret i l'Atlas català de 1375, i així mateix «que *sembrat* hià» en un doc. rossellonès de 1378, i tres més del S. xv. Encara que el nexa -MĪN- generalment conserva la vocal en català, i per tant queda -men- (cf. *hòme(ns)*, *àse(ns)*, *térme(ns)*, *termenar*, *lumenera* etc.), en els esdrúxols en -A i condicions semblants, la vocal es perd, i -MĪN-, diferenciat en -nr-¹ va a parar al resultat -mbr- (cf. *FEMBRA*, i veg *LleuresC*, 302, 303) El resultat *sembrar* és, doncs, normal en català, a causa de les formes *SĒMĪNAT*, -NAS, -NANT, -NA, -NET, -NENT, des de les quals, essent les més usades, aquesta variant del radical del verb, es propagà a totes les formes del mot i de la seva família.

En l'època arcaica el mot apareix també en la forma *semenar* que era la regular fonèticament en les formes com l'infinitiu *SEMĪNARE* etc. «*Þ dixit per similitudinem: —Exit qui seminat seminare semen suum* Srs N. S. dix aquesta paraula per semblant ---: Aquel qui ix *seminar* la sua *sement*, e dementre que *semenava*, la una *sement* caðeg prob de la via e fo calzigad' e ls ocells del cel mençaren aquela *sement*», *Hom*, 2v21 (de primer escriu amb -r-, per inèrcia seguint la forma llatina que acaba d'escriure, però devia voler posar *semenar* tots dos cops). «No duplets a *semenar* en mi peraules de saludable benedicció ---», Llull (*Merav*, NCl I, 57). «*Semenava* discòrdies ---», *VidesR*, 265v1 (trad. «discordias seminando»). «R. Se-guin, bañe de Salsses --- pres per testimonis En G. B. e --- los quals --- dixeren que totes les terres que són en los termes de Salsses --- se degén laurar e *seminar* [P. Vidal ho esmena en *semenar*, segons les formes següents, que són del ms] enfre 4 ayns --- si --- de 4

en 4 ayns, al meyns, no les lauraven e no les *semenaven*, lo Sr. Rey --- pusca aqueles liurar a laurar e *semenar* a cuy --- se volrà» a 1313 (RLR xxix, 67).

L'InvLC troba exs de *semenar* en els anys 1302, 1313, 1355, 1349 i sis més fins a 1440, tots ells en formes arrizotòniques Més tard ja només *sembr-*² S'observarà, doncs, que en tots els exs. citats fins ací (i en tots els que conec anteriors a 1330) la repartició de les dues formes s'ajusta estrictament a la norma ¹⁰ *sémbr-/semená-*, brillant confirmació de la llei fonètica que vaig formular a priori.

Les úniques excepcions són dues de Llull (potser degudes als copistes, dels Ss. xv i xiv), i una d'ell (d'atribució no sé si ben segura) on *sembrat* pot estar condicionat per necessitat mètrica. I també hi ha excepció en les obres de Cerverí de Girona, però no és excepció vàlida perquè en llengua d'oc no hi havia més que *semmar* o *semenar* (més tard també *semar*, i gc. *semar*), essent estrany a aquesta llengua el tractament -mbr-. és sabut que Cerverí mescla les formes de les dues llengües. Precisament sembla que ell, provant d'obeir a l'occitanisme, adopti una norma oposada a la catalana, usant *semm-* en les arrizotòniques i *semén-* en les altres En el seu poema 61/101 *semena* rima amb *mena*, *estrena*, *empena* etc.: «Qui bon fruit vol recoyllir, bé *semena*, / c'om, mal *semmar*, de bé non er ja rics / --- / --- / meja cançó *semmaray* e meig vers», però sembla que els escribes dels mss coetanis no es conformin amb la llicència poètica de Cerverí car posen *semenar* i *semenaray*, violant la mètrica (si bé la rima els impedeix canviar *semena*). En Llull trobo encara més: *sembra*, -es, -en, presents, en *Mar* II, 29, *Cont* III, 41, 117 (bis), 98, *Prov.* 129 (tres vegades); d'altra banda *semenar* *Cont* III, 117n; «spècies *semenades*», *Art Amativa* 26; i *sembra* en el *Tractat d'Astronomia*

Altament, a partir del S. xiv, al 2.ª terç, *sembrar* es generalitza ja pertot (fora del Ross.) i queden antiquades les formes de radical *semen-*: «en la heretat --- no avie fites, ans la trobaren *sembrada*», *Privilegis de Catí* de 1331 (BSCC xiv, 349); «terres *sembrades*» El Perelló a 1342 (BABL xii, 42); «null hom --- meta --- bestiar gros o menut en vinyes, terres *sembrades* e guaretades, o coltives o rostobles», Tortosa, a. 1344 (BABL xii, 56). «Esta vila y Comtat molt --- inquieta, de tal manera que dexten de conrear y *sembrar* ---» escrivien des de Perpinyà els enviats del Consell de Cent l'any 1597 (RLR lx, 57).

Com que la Ē de *SĒMEN/SĒMĪNAT* era llarga, el timbre de la e, en les formes accentuades en el radical, hauria de ser, en principi, *ś* en el dialecte baleàric i *é* en l'oriental, però en virtut de l'analogia verbal s'ha tornat *é*, almenys en català central i, segons crec, a les Illes: almenys vaig anotar *sémbra* a Bunyola, Pres. Ind. 3 (1963): fet paral·lel al del cast. *siembra* Però es tracta d'un fet esporàdic, sense lligam antic amb el cast., car el timbre conforme a la fonètica històrica, té gran extensió en parlars dels dos caps del domini: en el Priorat (que pel que fa a la Ē té encara fonètica oriental, la *sét*, lo *frét* etc.): *sémbre* Ind. Pres. 3, Vi-